

Dvárim – Bucsú a népvézértől

Dvárim hetiszakasz tartalma דברים

Heti szakaszunk – Dvárim (5Mózes 1:1–3:22.) – Mózes ötödik könyvének első szakasza, melyben az elbúcsúzó népvézér visszapillantó tükröt tart a nép elé, felemlíti az elmúlt negyven évben történeteket, és figyelmezteti a népet a Tóra és parancsolatai betartásának fontosságára. Ez a szakasz mindig a Tisá Beáv előtti szombaton kerül felolvasására, amit Sábát Cházonnak hívnak, a felolvasott Háftára révén, ami Cházon Jesájáhu (Jesájá Viziója).

Svát hónap első napján (elhunyta előtt 37 nappal) Mózes Izrael egybegyűlt gyermekei előtt belefog a Tóra ismétlésébe. Áttekinti az Egyiptomból a Szinájra való kivonulástól az Ígéret Földjére való megérkezésig eltelt 40 év történéseit és mindazokat a törvényeket, amelyeket az Örökkévalótól ez idő alatt kaptak. Emellett megfeddi a népet gyarlóságuk és méltánytalanságaik miatt. – 5Mózes 1:1–8.

Mózes felidézi, hogy bírakat és előljárókat nevezett ki, könnyítve a maga számára a terhet, amelyet az igazságszolgáltatás és Isten törvényeinek tanítása jelentett. Felidézi a hosszú utat a Szinajtól a hatalmas és félelmetes sivatagon át. Visszaemlékezik a kémek kiküldésére és arra, ahogyan a nép ezt követően elutasította az Ígéret Földjére való bevonulást, illetve, hogy az Örökkévaló ennek nyomán úgy döntött, nem is mehetnek be az Országba addig, amíg a Kivonulás teljes nemzedéke ki nem hal. „Reám is megneheztelt az

Örökkévaló miattatok, mondván: Te sem fogsz oda bemenni.” – 5Mózes 1:9–46.

Mózes néhány újabb keletű eseményt is felelevenít: azt, hogy Széir, Moáb és Ámon népe nem volt hajlandó megengedni, hogy az izraeliták átvonuljanak a területeiken; a csatákat Szichón és Og emorita királyai ellen, majd ezek területeinek benépesítését Reuvén, Gád és Menáse egy része által. – 5Mózes 2:1–3:20.

Mózes felidézi saját szavait, amelyet utódjának, Józsuának adott útravalóul arra az időre, amikor majd a nép élén bevonul az Országba, és hódító csatákat vív: „Ne féljetez tőlük, mert az Örökkévaló, a ti Istenetek az, aki harcol érettez.” – 5Mózes 3:21–22.

שבת שלום

Chaim Shaul Glitzenstein: Emlékezünk és nem felejtünk

A hetiszakaszunk a **Dvárím**, mely mindig a **Tisá Beáv** előtti szombaton kerül felolvasására. Ezt a szombatot **Sábát Cházonnak** hívnak, a felolvasott **Háftára** révén, ami „**Cházon Jesájáhu ben Ámotz**” szavakkal kezdődik. (**Jesájá Viziója**). **TisabeÁv** kor emlékezünk a szentély közel 2000 évvel ezelőtti lerombolására, gyászolunk, böjtölünk, és más szokásokat csinálunk.

De miért is kell emlékezni? A világ azt sem érti miért tartjuk meg a holokauszt emléknapját, pedig az csak **80** éve volt. Több mint **1900** éve emlékezünk a szentély lerombolására és tartjuk meg az emléknapot, amely naptárunk legszomorúbb napja lett. **Miért? Miért nem hagyjuk, hogy ami elmúlt, az legyen csak a múlt?** Ez már történelem, ami történt, megtörtént. **Miért kell keresni és feleleveníteni a régmúlt fájdalmát?**

Azt mesélik, hogy **Napóleon** amikor a párizsi gettóban járt, meghallotta a zsinagógából kiszűrődő sírást és jajveszékelést. Megkérdezte mi a hangok forrása. Mondták neki, hogy a zsidók siratják a lerombolt szentélyt. Mikor történt ez? Kérdezte **Napóleon**. Amikor megmondták neki, hogy **1700** éve, akkor elismerően mondta **Napóleon**: „**Amelyik népnek múltja van, annak mindig lesz jövője is!**” A zsidóknak sosem volt történelme. Nekünk emlékeink vannak. A történelmet könyvekbe, múzeumokba és antikváriumokba lehet tenni porosodni, de az emlékezet él. Az emlékezés a jövőnk záloga.

Még a romok közt sem felejtettünk. Az első szentélyt a babiloniak rombolták le. Amikor rabszolgának elhurcoltak akkor is csak **Ciont** sirattuk. Nem az ingó és ingatlan vagyónkat, az üzleteinket, házainkat, csakis **Ciont** és Jeruzsálemet. „**Ha elfelejteném Jeruzsálemet, elveszíteném a jobb kezeimet.**” A szent városért sírtunk és a rabszolgaságban is az építésre gondoltunk, és a romok közt is abban reménykedtünk, hogy egyszer visszatérünk a földünkre.

És mivel megtagadtuk a felejtést, vissza is tértünk. Mivel nem fogadtuk el, hogy a történelem vagy a sors vagy a **gálut** leírjon minket, építeni tudtunk büszke zsidó közösségeket szerte a világon. Azok, akik minket legyőztek már régen eltűntek az idő sodrásában. **Babiloniak** nem léteznek már és az a nép, mely ma Rómában él, nem az a **Római**, akik lerombolták a második szentélyt. **Babilon** és **Róma** már csak történelem, míg mi itt vagyunk, mindig újra teremtődünk az emlékeinknek köszönhetően, és amíg világ a világ igaz lesz a mondás: **Ám Izrael cháj! A zsidó nép él.**

Egy holokauszti történetben egy ember és az unokaöccse még a koncentrációs táborban is **Gemará** tanult. Egy olyan kis részletet tanulmányoztak, mely ironikus módon éppen a gyásszal foglalkozik. Amikor az öreg az unokaöccse szeme láttára haldoklott utoljára még megígértette vele, hogy ha túléli, akkor befejezi ennek a résznek a tanulását. Ez volt az utolsó gondolata emberi életében, hogy a fiú folytassa a **Gemara** tanulását. **Mi volt ez akkor, a halál küszöbén- örület vagy bölcsesség, amely a létezésünk és fennmaradásunk nagy titka?**

Csakis, ha megtagadjuk a felejtést és megtartjuk **TisabeÁv** napját, akkor remélhetjük, hogy újra épül a **Szentély**. Ahogy a **Gemara** ígéri: „**aki siratja Jeruzsálemet, az láthatja majd örömét**” A népünk visszatérhet **Cionba**, ha a szívében őrzi a reményt az újjászületésről, és nem engedi meg magának a felejtést. Meg kell tartanunk a gyásznapot. Hagyjuk a televíziót és az éttermet, üljünk alacsony székre és gyászoljunk mindannyian! De, ami még ennél is fontosabb, emlékezzünk!

Adja **Isten**, hogy még életünkben mihamarabb eljőjön az idő, amikor a **Teremtő** felépíti a **harmadik Szentélyt**, ami mindörökké állni fog.

Rabbi Jonatan Sacks: Megöregedni, fiatalnak maradni

2012. március 27-én, a királynő gyémántjubiléuma alkalmából ősi ünnepségre került sor a Buckingham-palotában. Számos intézmény adott át hűségbeszédet a királynőnek, megköszönve neki a nemzetért tett szolgálatait. Köztük volt a **Brit Zsidók Képviselők Testülete** is. A testület akkori elnöke, **Vivian Wineman** beszédébe belefoglalta az ilyen alkalmakor szokásos zsidó áldást. Minden jót kívánt neki **"százhusz éves koráig"**.

A királynő szórakozottan és furcsán nézett **Fülöp hercegre**. Egyikük sem hallotta még ezt a kifejezést. Később a herceg megkérdezte, mit jelent, mi pedig elmagyaráztuk. A **százhusz év** a **(1Mózes 6:3)** -ban a normális emberi élettartam külső határaként szerepel. A számot különösen **Mózeshez** kötik, akiről a **Tóra** azt mondja:

"Mózes százhusz éves volt, amikor meghalt, de szemei nem voltak elhomályosítva, és ereje nem csökkent." (5Mózes 34:7).

Mózes Ábrahámmal együtt, aki nagyon eltérő személyiségű és életkörülmények között élt, a jó öregedés mintaképe. Az emberi élettartam növekedésével ez sokunk számára jelentős és kihívást jelentő kérdéssé vált. **Hogyan lehet megöregedni, mégis fiatalnak maradni?**

A témával kapcsolatos legértékesebb kutatás az **1938**-ban indult **Grant-tanulmány**, amely közel nyolcvan éven keresztül **268** harvardi diák életét követte nyomon, és azt próbálta megérteni, hogy milyen jellemzők - a személyiségtípustól az intelligencián át az egészségig, a szokásokig és a kapcsolatokig - járulnak hozzá az emberi boldoguláshoz. A projektet több mint **harminc éven át George Vaillant** irányította, akinek könyvei, a **Aging Well** és a **Triumphs of Experience** ezt a lenyűgöző területet járták körül.

Vaillant a sikeres öregedés számos dimenziója közül kettőt különböztet meg, amelyek Mózes esetében különösen fontosak. Az első az, amit generativitásnak nevez, vagyis a következő generációról való gondoskodás. Idézi **John Kotre**-t, aki ezt úgy definiálja, hogy **"az ember az anyagát olyan élet- és munkaformákba fekteti, amelyek túlélnek az énjét."** Középső vagy későbbi életkorban, amikor már megalapoztuk karrierünket, hírnevünket és kapcsolataink sorát, vagy stagnálunk, vagy úgy döntünk, hogy visszaadunk másoknak: a közösségnek, a társadalomnak és a következő generációnak. A generativitást gyakran új - gyakran önkéntes - projektek vállalása vagy új készségek elsajátítása jellemzi. Jellemzői a nyitottság és a gondoskodás.

A másik lényeges dimenzió az, amit **Vaillant** a jelentés őrzőjének nevez. Ez alatt a korral járó bölcsességet érti, amit a hagyományos társadalmak gyakran jobban értékelnek, mint a modern vagy posztmodern társadalmak. A **Tanachban** említett **"vének"** olyan emberek, akiket a tapasztalatuk miatt becsülnék. **"Kérdezd meg apádat, és ő megmondja neked, a véneket, és ők elmagyarázzák neked"** - mondja a **Tóra (5Mózes 32:7)**. **"Nem az öregek között található-e a bölcsesség? Nem a hosszú élet hozza-e a megértést?"** - mondja **Jób könyve (12:12)**.

Rabbi Jonatan Sacks: Megöregedni, fiatalnak maradni

Az értelem őrzőjének lenni azt jelenti, hogy a múlt értékeit átadjuk a jövőnek. Az életkor elhozza a reflexiót és a távolságtartást, amely lehetővé teszi, hogy hátrébb álljunk, és ne ragadjon magával a pillanat hangulata, a múltó divat vagy a tömeg örülete. Szükségünk van erre a bölcsességre, különösen egy olyan rohanó korban, mint a miénk, ahol a hatalmas sikereket még egészen fiatalon érhetik el az emberek. Ha megvizsgáljuk a közelmúlt olyan ikonikus személyiségeinek karrierjét, mint **Bill Gates, Larry Page, Sergey Brin és Mark Zuckerberg**, azt fogjuk tapasztalni, hogy egy bizonyos ponton idősebb mentorokhoz fordultak, akik segítettek átvezetni őket sikerük vadvízi zúgóin. Az **Asseh lecha rav**, "**Szerezz magadnak egy tanítót**" (**Ávot 1:6, 16**) továbbra is alapvető tanács.

A **Dévárim könyvében**, amely teljes egészében **Mózes** életének utolsó hónapjában játszódik, az a lenyűgöző, ahogyan az idős, de még mindig szenvedélyes és céltudatos vezető mutatja, aki a generativitás és az értelem megőrzésének kettős feladata felé fordul.

Könnyű lett volna visszavonulnia a visszaemlékezések belső világába, felidézve egy rendkívüli élet eredményeit, amelyet **Isten** arra választott, hogy ő legyen az a személy, aki egy egész népet vezetett a rabszolgaságból a szabadságba és az **Ígéret Földjének** szélére. Másik lehetőségként merenghetett volna a kudarcain, mindenekelőtt azon a tényen, hogy fizikailag soha nem fog belépni abba a földbe, ahová negyven éven át vezette a népet. Vannak emberek - bizonyára mindannyian találkoztunk már velük -, akiket az az érzés kísért, hogy nem nyerték el a megérdemelt elismerést, vagy nem érték el azt a sikert, amelyről fiatalon álmodtak.

Mózes egyiket sem tette. Ehelyett utolsó napjaiban a következő nemzedék felé fordította figyelmét, és új szerepbe kezdett. Már nem **Mózes** volt a felszabadító és törvényhozó, hanem azt a feladatot vállalta, amelyről a hagyomány megismerte: **Mose Rabbeinu**, "**Mózes, a mi tanítónk**". Bizonyos szempontból ez volt a legnagyobb teljesítménye.

Elmondta a fiatal izraelitáknak, hogy kik ők, honnan jöttek és mi a sorsuk. Törvényeket adott nekik, és ezt új módon tette. Többé már nem az **isteni** találkozáson volt a hangsúly, mint a **Sémotban**, vagy az áldozatokon, mint a **Vájikrában**, hanem a törvényeken a társadalmi kontextusukban. Az igazságosságról, a szegényekkel való törődésről, a munkavállalókkal való törődésről és az idegenek iránti szeretetről beszélt. A zsidó hit alapjait szisztematikusabban fogalmazta meg, mint a **Tanach** bármely más könyvében. Elmondta nekik, hogy **Isten** mennyire szerette őseiket, és arra buzdította őket, hogy ezt a szeretetet teljes szívükkel, lelkükkel és erejükkel viszonozzák. Megújította a szövetséget, emlékeztetve a népet azokra az áldásokra, amelyeket akkor élvezhetnek, ha megtartják az Istenhez való hűséget, és az átkokra, amelyek akkor érik őket, ha nem tartják meg. Megtanította nekik a **Ha'azinu** nagy énekét, és a törzseknek megadta a halálos ágyi áldását.

Megújította a szövetséget, emlékeztetve a népet azokra az áldásokra, amelyeket akkor élvezhetnek, ha megtartják az Istenhez való hűséget, és az átkokra amelyek akkor érik őket ha,

Rabbi Jonatan Sacks: Megöregedni, fiatalnak maradni

nem tartják meg. Megtanította nekik a **Ha'azinu** nagy énekét, és a törzseknek megadta a halálos ágyi áldását. Megmutatta nekik, mit jelent a generativitás, olyan örökséget hagyva maga után, amely túléli őt, és mit jelent az értelem őrzőjének lenni, aki minden bölcsességét összeszedve elmélkedik a múlttól és a jövőről, és hosszú tapasztalataival megajándékozta a fiatalokat. Személyes példájával mutatta meg nekik, hogy mit jelent úgy megöregedni, hogy közben fiatal maradsz.

A könyv legvégén azt olvassuk, hogy **Mózes "szeme 120 éves korában is csillapíthatatlan volt, és természetes ereje töretlen" (5Mózes 34:7)**. Régebben azt hittem, hogy ez egyszerűen két leírás, amíg rá nem jöttem, hogy az első a második magyarázata. **Mózes** energiája töretlen volt, mert szeme tompíthatatlan volt, ami azt jelenti, hogy soha nem veszítette el ifjúkori idealizmusát, az igazságosság és a szabadsággal járó felelősség iránti szenvedélyét.

Túl könnyű feladni az eszményeinket, amikor látjuk, hogy milyen nehéz megváltoztatni a világ legkisebb részét is, de ha ezt megteesszük, cinikusak, kiábrándultak és csüggedtek leszünk. Ez egyfajta lelki halál. Azok az emberek, akik nem, akik soha nem adják fel, akik "**nem mennek szelíden abba a jó éjszakába**", akik még mindig a lehetőségek világát látják maguk körül, és bátorítják és megerősítik az utánuk jövőket, megmarad a spirituális energiájuk.

Vannak emberek, akik fiatalon végzik a legjobb munkájukat. **Felix Mendelssohn 16 évesen** írta az **Oktettet**, egy évvel később pedig a **Szentivánéji álom** nyitányát, a legnagyobb zene-műveket, amelyeket ilyen fiatalon valaha is írtak. **Orson Welles** már nagyot alkotott a színházban és a rádióban, amikor **26 évesen** elkészítette a **Citizen Kane**-t, a filmtörténet egyik legmegváltoztatóbb filmjét. De sokan mások is voltak, akik egyre jobbak lettek, minél idősebbek lettek. **Mozart** és **Beethoven** is csodagyerek volt, mégis életük utolsó éveiben írták a legjobb zenéjüket. **Claude Monet** nyolcvanéves korában festette meg tavorózsákról készült, csillogó tájképeit **giverny-i** kertjében. **Verdi 85 éves** korában írta meg a **Falstaffot**. **Benjamin Franklin 78 évesen** találta fel a bifokális lencsét. **Frank Lloyd Wright** építész **92 évesen** fejezte be a **Guggenheim Múzeum** terveit. **Michelangelo**, **Tiziano**, **Matisse** és **Picasso** a kilencedik évtizedben is alkotó maradt. **Judith Kerr**, aki **1933-ban**, **Hitler** hatalomra kerülésekor érkezett **Nagy-Britanniába**, és megírta a **The Tiger who came to Tea** című gyermek-könyv klasszikusát, nemrég, **93 évesen** nyerte el első irodalmi díját. **David Galenson Old Masters and Young Geniuses** című könyvében azt állítja, hogy azok, akik koncepciózusan újítanak, fiatalon végzik legjobb munkájukat, míg a kísérletező újítók, akik próbálgatással és tévedéssel tanulnak, a korrallal egyre jobbak lesznek.

Van valami meghatározó abban, ahogy **Mózes** majdnem **120 évesen** előre és hátra tekint, és megosztja bölcsességét a fiatalokkal, arra tanítva minket, hogy míg a test öregedhet, a lélek fiatal maradhat, **ad me'ah ve'esrim, 120 éves** koráig, ha megtartjuk eszményeinket, visszaadunk a közösségnek, és megosztjuk bölcsességünket azokkal, akik utánunk jönnek, inspirálva őket, hogy folytassák azt, amit mi nem tudtunk befejezni.

Egyetlen [más] próféta sem képes kedve szerint **prófétálni**. **Mózes**, a mi tanítónk más volt. Valahányszor úgy kívánta, a szent szellem magába burkolta, és prófécia szállt rá. Nem kellett [a próféciaira való] felkészüléshez **összpontosítania a figyelmét, mert [szelleme] mindig összeszedett és felkészült volt, készen állt [a spirituális igazság befogadására]**, mint az **angyalok**. Következésképp állandóan prófétált, mint az írva áll: „**És mondta nekik Mózes: megálljatok, hadd halljam, mit parancsol az Örökkévaló felőletek.**”

Ezt **Isten** ígérte meg neki, mint az olvasható: „**Menj, mondd meg nekik: térjete vissza sátraitokba; te pedig maradj itt nálam**”. Mikor a **prófécia** elmúlik a [többi] **prófétától**, azok visszatérnek „**sátraikba**”, azaz a testi szükségleteikhez, mint más emberek. Következésképp nem válnak külön a feleségeiktől. Mózes, ami tanítónk sose tért vissza eredeti „**sátrába**”, tehát örökre megvált a feleségétől és minden efféle természetű dologtól. Elméjét az **Örök Sziklához** kötötte. [Ezért aztán] a dicsőség sose hagyta el végleg. **Orcája fénylett, [mert] szent lett, mint az angyalok.**

Mikor kell a prófétát követni?

7. §. Fennáll a lehetőség, hogy egy próféta csak a saját érdekében él át prófeciát, azaz hogy szélesítse a látóterét és növelje tudását, [ami lehetővé teszi neki] hogy többet tudjon a gazdaság fogalmáról, mint addig tudott.

Az is lehetséges, hogy elküldetik a világ valamely nemzetéhez, vagy egy bizonyos város vagy királyság lakóihoz, hogy készítse fel őket, tudassa velük, mit kell tenniük, vagy hogy megóvja őket a rossz [folytatásától], amit művelnek.

Mikor [ilyen misszióra] küldetik, jelet kap vagy csodát [művel], hogy az emberek tudják: valóban az **Örökkévaló** küldte.

Nem mindenki fogadható el **prófétának**, aki jelet vagy csodát mutat, hanem csak az, akit már előtte is prófétálásra alkalmasnak tartottak, azaz bölcsessége és [jó]cselekedetei minden kortársáét felülmúlják. Ha szentségben járva követi a **prófétaság** útját, elválik a világi dolgoktól, és utána mutat jelet vagy csodát, az ilyen ember meghallgatása **micva**, mint az írva áll: „**Órá hallgassatok**”.

Lehetséges, hogy valaki jelet vagy csodát mutat, noha nem próféta, hanem a csodának más oka van. Mindazonáltal így is **micva** meghallgatni őt. Mivel megbecsült és **prófétaságra** alkalmas ember hírében áll, elfogadjuk [hogy prófeciája igaz], mert erre lettünk parancsolva, mint ahogy az is le van írva, hogy két tanú vallomása alapján hozzunk [bírói] döntést. Noha lehet, hogy hamisan tanúskodnak, mivel tudjuk róluk, hogy [tanúként] elfogadhatók, feltételezzük, [hogy igazat mondanak.] Az ilyen és hasonló dolgokkal kapcsolatban mondja a vers: „**A rejtett dolgok az Örökkévalóéi, a mi Istenünkéi, de a nyilvánvalók a mieink és gyermekeinkéi**”, illetve: „**Az ember a szemre néz, az Örökkévaló pedig a szívre néz**”.

Folytatjuk...

Tisá beáv kiaokos

Tisá beáv: gyásznapi, a zsidó év legszomorúbb napja, 25 óras szigorú böjt, ami hétfő este (augusztus 12.) 20:00-kor kezdődik.

Sábát cházon: a látomás szombatja. A **tisá beáv** böjtnapját megelőző szombat, amikor **Jesájáhu próféta** látomását olvassák fel a zsinagógákban.

Sábát náchámu: a **vigasztalás szombatja**. A **tisá beávot követő szombat**, amikor a felolvasott **prófétai szakasz** ezekkel a szavakkal kezdődik: **Náchámu, náchámu ámi – vigasztalódj, vigasztalódj, népem.**

Kinot: az esti ima részeként felolvassák az **Échát (Jeremiás siralmait)**, valamint a **kinot nevű szomorú**, a zsidó népet ért tragédiáról és veszteségről szóló költeményekből álló gyűjteményt.

Échá: **tisá beáv estéjének legfontosabb szövege** az **Échá** néven ismert **siralomgyűjtemény**, melyben **Jirmejá (Jeremiás) próféta Jeruzsálem elestét, a Szentély pusztulását és a zsidó nép száműzetését** siratja. Hagyományosan **sírásra** emlékeztető **dallammal** olvassák fel a **függönyétől megfosztott tóraszekrény előtt a földön** vagy **alacsony széken ülve, félhomályos zsinagógában.**

Alacsony szék: **tisá beáv napján tartózkodunk az örömteli dolgoktól**, ide tartozhat egy **séta, újságolvasás, rádióhallgatás** és az is, hogy – a **háláchikus dél időpontjái**g – **nem ülünk normál méretű ülőalkalmatosságon, csak sámlin, alacsony széken** vagy a **földön.**

Com moil: **Böjtnapokon elterjedt, hogy com kál, vagyis könnyű böjtöt kívánnak egymásnak az emberek, de egyre gyakrabban használják a com moil, vagyis a jelentőségteljes böjtöt** formulát, mely a **böjtölés spirituális oldalát** helyezi **előtérbe.** **Tisá beávkor** azonban **nem szokás az embereknek köszöntenie egymást.**

Szeudá máfszeket: **elválasztó étkezés.** A **tisá beávot megelőző étkezés.** **Könnyű, egyszerű,** mindössze egyetlen, **tejes vagy párve fogásból áll (hiszen húst nem szabad fogyasztani ezekben a napokban),** melyhez sok helyütt **kenyeret** fogyasztanak.

Hamuba mártott tojás: A **zsidó gyász hagyományai között szerepel a lencse és a tojás fogyasztása,** mivel kerekességük az **élet körforgására emlékeztet.** Míg a **tojás maga az élet kezdete és vége,** addig a **lencse az egyetlen olyan hüvelyes termény,** melynek **nincsen semmiféle nyílása, vagyis szája,** és ebben hasonlít egy **gyászolóhoz.**

Forrás: Chana Deutch

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

NAGY FUVÁROS UTCAI TEMPLOM ב"ה IMAREND AUGUSZTUS 1. – 31. KÖZÖTT

TÁMUZ	26.	1.	csütörtök		7.00	19.00
	27.	2.	péntek	♫:19.57	7.00	19.00
	28.	3.	szombat	MATOT-MÁSZÉ vége: 21.08 Újhold hirdetés	8,00	19.45
ÁV	29.	4.	vasárnap	Jajm Kippur Kótajn	8.00	19.00
	1.	5.	hétfő	Újhold	7.00	19.00
	2.	6.	kedd		7.00	19.00
	3.	7.	szerda		7.00	19.00
	4.	8.	csütörtök		7.00	19.00
	5.	9.	péntek	♫:19.47	7.00	19.00
	6.	10.	szombat	DEVÁRIM vége: 20.57 SÁBÁT HÁZON	8.00	19.45
	7.	11.	vasárnap		8.00	19.00
	8.	12.	hétfő	20,00-től Böjt	7.00	19.45
	9.	13.	kedd	Tiso be Áv BÖJT NAP, vége: 20,32	7.00	19.00
	10.	14.	szerda		7.00	19.00
	11.	15.	csütörtök		7.00	19.00
	12.	16.	péntek	♫:19.35	7.00	19.00
	13.	17.	szombat	VÁETHÁNÁN vége: 20.42 SÁBÁT NÁHÁMU	8.00	19.30
	14.	18.	vasárnap		8.00	19.00
	15.	19.	hétfő		8.00	19.00
	16.	20.	kedd		8.00	19.00
	17.	21.	szerda		7.00	19.00
	18.	22.	csütörtök		7.00	19.00
	19.	23.	péntek	♫:19.22	7.00	19.00
	20.	24.	szombat	ÉKEV vége: 20.28	8.00	19.15
	21.	25.	vasárnap		8.00	19.00
	22.	26.	hétfő		7.00	19.00
	23.	27.	kedd		7.00	19.00
	24.	28.	szerda		7.00	19.00
	25.	29.	csütörtök		7.00	19.00
	26.	30.	péntek	♫:19.10	7.00	19.00
27.	31.	szombat	RÖÉ vége: 20.15 Újhold hirdetés	8.00	19.00	

Ismeretlen zsidók nyomában XC. Lévai Jenő

Lévai Jenő (Budapest, 1892. április 26. – Budapest, 1983. június 29.) magyar író, újságíró, szerkesztő.

Budapesten született Lévai (Lipsicz) Miksa (1856–1945) tanító és Wachsman Berta fiaként. Apai nagyszülei Lipsicz Izsák és Tänzer Rozália voltak.

Mérnöki tanulmányait a **budapesti Műegyetemen** folytatta, de diplomát nem szerzett. Barcsaysta gimnazistaként az **Az Est c. lap** egyik **sporttudósítója** volt, utóbb pedig a sportrovatnak is dolgozott.

Egyéves önkéntes tiszthelyettesi szolgálati évét **1913. október 1-jén** kezdte a **budapesti Báró Laudon laktanyában** működő **vártüzértiztsi iskolában**, de a háború miatt már nem szerelhetett le, hanem **1914 nyarán** előbb **szerb**, majd **galíciai hadszíntérre** vezényelték, ahol **tüzérségi megfigyelő** volt **Przemysl** ostrománál. A kapitulációt követően, **1915 tavaszán orosz fogságba** került. **1921. április 2-án Budapest**en, a **Terézvárosban házasságot** kötött **Adler Illés rabbi** és **Kramer Janka** lányával, **Izabellával (Bella)**.

1921-től Az Újság, később az **Est-lapok** **belső munkatársaként** tevékenykedett. **1932-től** a **Magyar Hétfő c. politikai lap** és a **Kis Újság c. napilap** **fő- és felelős szerkesztője**, valamint **tulajdonosa** lett. Az **első világháborúról** és az **orosz fogságáról** készített **riportjai** a **Magyar Hétfő** kiadásában jelentek meg **három kötetben**:

Éhség, árulás, Przemysl (Budapest, 1933), Éhség, forradalom, Szibéria (1934), Éhség, panama, Hinterland (Budapest, 1935). Ezt megelőzően, első kiadásban viszont **A przemysl vár titkai. Egy vártüzér naplója (1932)** címmel jelentette meg **visszaemlékezéseit**.

A **magyar újságírás** történetével is foglalkozott. Lévai szerkesztette és állította össze a **Kossuth Lajos néplapjai (Budapest, 1938) c. kiadványt**, melynek alcíme: **A magyar újságírás hőskora 1877-1937**. Szerkesztette a **Zsidó magyarok Családi Könyvtárát (1942)** is. A **zsidótörvényekig** a **Kis Újság tulajdonosa és főszerkesztője** volt. Majd, amikor ezt el kellett adnia, a **Képes Családi Lapok** című újságot szerkesztette. Összeállította és sajtó alá rendezte az **Írók, írások... Vigasztalás van az irodalomban (Budapest, 1943)** című **novelláskötetet**.

Az **Est Lapok** hasábjain **1925-ben** egy cikksorozatban **leleplezte Endre László** akkor **gödöllői főszolgabíró**t, aki **később, 1944-ben** a **nyilasok** kezére akarta adni **Lévait**. **Bujkált**, majd a **pesti nemzetközi gettóban** élte túl a **háborút**. A **felszabadulás** után főleg a **magyarországi fasizmus** keletkezésével, a különböző ellenállási mozgalmakkal foglalkozott **1945–1948** között megjelenő kötetében, amelyek máig is alapvető források. Az **ötvenes években elhallgattatták**. **Adolf Eichmann magyarországi működéséről** angol, francia és német nyelven is közzétett **dokumentumokat (1961)**. A **hatvanas-hetvenes években** számtalan írása jelent meg az **Új Élet**-ben, a **Magyar Nemzetben** és az **Ország-Világban**. Több **háborús bűnökkel gyanúsított személy perében** szerepelt **tanúként** vagy **szakértőként**.

Forrás: (wikipedia)

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XIX. rész

1944. augusztus 03. - 1944. augusztus 09. között

1944. augusztus 3. Dr. Auer György és dr. Török Sándor levelet írt Radvánszky Alberthez, a felsőház alelnökéhez, az evangélikus egyház egyetemes egyházi és iskolai felügyelőjének. Nagyobb angolszász légitámadás zajlott le Szeged térségében. Burton Yost Berry isztanbuli főkonzul táviratban számolt be "biztos budapesti forrásból" származó információjáról, miszerint Sztójay Döme Adolf Hitlernél tett látogatása során teljes szuverenitást kért Magyarország számára. Ugyanakkor, a fentiekkel ellentétes módon, Sztójay igyekezett elismertetni az új svédországi, svájci, portugáliai és spanyolországi magyar követeket az érintett kormányokkal, azt állítva, hogy Magyarország teljes szuverenitást élvezett. Mindezt az isztanbuli főkonzul még annyit tett hozzá, hogy az ottani magyarok a Szövetségesek erőteljes fellépését sürgették a semleges államoknál az újonnan kinevezett diplomaták elfogadásával szemben, ami a kormány szuverenitásának hiányát mutatná, és felgyorsítaná az országon belüli bomlást.

1944. augusztus 4. A lódzi gettó felszámolása során 74 ezer zsidót deportáltak Auschwitzba. A Gestapo felfedezte azt az amszterdami búvóhelyet, ahol Anna Frank és családja rejtőzött és Auschwitzba deportálta. Anne és testvére, Margot később a bergen-belseni koncentrációs táborba került. A legyengült Anne Frank itt halt meg tífusz következtében 1945. március 15-én. Kurt Haller találkozott Kemény Gáborral és Vajna Gáborral. Némi szemrehányást tett a felajánlott miniszteri tárcák elutasítása miatt, mindazonáltal felvetette egy újabb Szálasi-Veesenmayer találkozó szükségességét. Este a Javornik-magaslatot lerohanó 1. hegyivadász-zászlóalj 29 tarkón lőtt magyar foglyot talált az elfoglalt állásokban.

1944. augusztus 5. A román titkosrendőrség szerint Dr. Horváth Sándor, bukaresti római katolikus magyar plébános felkereste a pápai nunciátúra vikáriusát, és utasításokat kért tőle a magyar zsidók kikeresztelése ügyében. Hellebronth Vilmos jelentette Szálásinak a tervezett kormánylistát, mely alapján a Nyilaskeresztes Párt az igazságügyi tárcát és egy tárca nélküli miniszteri pozíciót kapott volna, de ő ezt visszautasította. Petrov vezérezredes parancsnoksága alatt felállították a 4. Ukrán Frontot, melynek feladata a Kárpátokon keresztül Ma-

gyarországra való betörés volt. A 2. Ukrán Front 8 hadosztálya rohanta meg Budapesttől északra az Acsa és Galgamácsa közti arcvonulat. Két óra alatt Vác irányában 12km szélességben, 3-6km mélységben törték át a védelmet. A Dunántúlon előretörő Tolbuhin sikerei miatt a német hadvezetés kénytelen volt kivonni Hatvan térségéből, és átcsoportosítani az 1. és a 23. páncélos hadosztályt. Estig a rendkívül súlyos veszteségek ellenére a szovjet 46. hadsereg csapatainak sikerült 4 hídfőt kialakítania a Dunán, azonban a német ellenlökések miatt végül csak az Erdőfalu mellett lévő sikert sikerült stabilizálni. Shvoy Kálmán naplóbejegyzése e napon: „Markóczy... elmondta, Lepsénynél egy német zlj. megszaladt és felszerelését eldobálta.”

1944. augusztus 6. Raoul Wallenberg beszámolt arról, hogy 40 új munkatárssal dolgozott, különböző részlegekbe szervezve őket. Kurt Haller Csobánkán találkozott Szálásival, hogy előkészítse utóbbi találkozóját Veesenmayerrel.

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XIX. rész

Kérésére **Szálasi** két kormánylistát állított össze, egyiket csupa **hungarista** taggal, másikat **koalíciós** jelleggel. A **miniszterelnököt** helyettesítő **Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter** közölte, hogy **Sztójay beteg**, egy-két hétig pihennie kell és állást foglalt a pártok feloszlata és tevékenységük megszüntetése ellen is. **Vajna Gábor** kijelentette, hogy pártja a **miniszterelnök** mögött áll. **Kovarcz Emil Mecsér Andrással** tárgyalt a **Gellért Szállóban**, jelen volt **Farkas Ákos, Budapest polgármestere**, és **Porzezinszky György** vezérkari alezredes. A beszélgetés fő témája **Veesenmayer** helyzete, illetve a közte és **Otto Winkelmann** közti ellentétek okozta problémák voltak. A belpolitikai események, Sztójay állapota miatt **Veesenmayer** kétségbe volt esve. A közte és **Winkelmann** közti ellentétek tisztázására pedig, **Adolf Hitlerhez** kívánt utazni - akárcsak **Winkelmann**. A beszélgetés során felmerült a fővezérség felállításának lehetősége, és a **katonai kormányzat** esetlegesen erre alapuló bevezetése **Horthy Miklós** által, mely kormányzat mögött, **Bethlen István** állt volna.

1944. augusztus 7. **Horthy felmentette** a vidéki zsidóság deportálásáért felelős **Jaross Andor belügyminisztert**, **Kunder Antal kereskedelem és közlekedésügyi**, valamint **Imrédi Béla** tárca nélküli **minisztereket**. **Jaross** utódja **Bonczos Miklós** lett. A deportálások irányítását végző **Baky László** és **Endre László belügyi államtitkárokat** **Horthy** szinten **félreállította**. Hivatalos felmentésükre **szeptember 5-én**, illetve **szeptember 7-én** kerül sor. A **Magyarországi Zsidók Lapja** közölte az első értesítéseket a zsidók munkára való mozgósításáról. A mozgósítás okaként **Magyarország** nehéz helyzetét és az akut munkaerőhiányt hozták fel, miközben sok zsidó hónapok óta élt nehéz helyzetben, munka és jövedelem nélkül. A hír szerint, alkalmassági vizsgálat után a **14** és **70** év közöttieket vették volna igénybe az országon belül végzendő "**védelmi munkákra**", nemre és mindenféle mentességre való tekintet nélkül. **Veesenmayer** és **Hans Greiffenberg** közölték **Lakatos Géza** miniszterelnökkel és **Vörös János vezérkari főnökkel** a német szándékot, miszerint a keleti frontot akár a nyugati front rovására is tartani kívánták. Egy **Pécsen** e napra datált dokumentum: "**A pécsi m. kir. pénzügyigazgatóságtól 17. 018/2/IV.1944. sz. Tárgy: A zsidók lezárt üzleteiben (üzemeiben) lévő áru és anyagkészlet, valamint berendezési és felszerelési tárgyak értékesítése**".

1944. augusztus 8. A "kitelepítés folytán megüresedett zsidó lakásokról" készült kimutatás a **Bihar vármegyei Told községben**, mely szerint **Frankl Mór** házát leventeoktatás céljára **kiigényelték**. Néhai özv. **Tischler Józsefné** házában **csendőrpihenőt** és **zöldkeresztes rendelőt** kívántak létrehozni.

1944. augusztus 9. Az **USA** bombázói **Gyórt**, **Almásfüzitőt** és a **Ferihegyi repülőteret** támadták. **Dieter Wisliceny** közreműködésével a **Magyar Zsidók Központi Tanácsának** tagja, **Freudiger Fülöp** családjával **Romániába menekült**. A minisztertanács tárgyalta a Legfelső **Honvédelmi Tanács** aznap hozott határozatát, miszerint az összes karhatalmi alakulat vezetését a vezérkari főnök alá rendelték. **Szálasi** előterjesztette a kormánylistákat **Veesenmayerrel** folytatott egyórás megbeszélésén a német követségen. A nem koalíciós kormánylista lényegében alvezéreinek és hűséges embereinek a nevét tartalmazta. Válaszában **Veesenmayer** megköszönte a felvilágosítást, közölte, hogy rövidesen **Németországba** utazik, kérte **Szálasi**t, maradjon kapcsolatban **Kurt Hallerral**. A kormányzó nem fogadta el **Vörös János** vezérkari főnök **lemondását**, és óva intette attól, hogy elfogadja **Heinz Guderian** meghívását.

Folytatjuk...

Tzvi Gluckin:

Fedezd fel ki írta a Tórát!

XXII. rész

Ezután elvégezték a keresést a **Háború és béke** héber fordításában. **Semmi**. Megnézték a **Moby Dick** héber fordítását. **Semmi**. Kereséseket végeztek modern izraeli regényekben. **Semmi**. Megnéztek **ősi héber könyveket**. **Semmi**. Példák tucatjaiban futtatták le a keresést. Sehol sem volt annyi **ekvidisztáns** betűsorozat egymás közelében, mint a **Teremtés könyvében**. **Diaconis** azonban még több tesztet akart. **Robert Aumann**, a Héber Egyetem professzora, a **2005-ös közgazdaság-tudományi Nobel-díj nyertese** a következő megállapodás létrejöttében segítette a tudósokat. **Ripsnek** és **Witztumnak** egymillió tesztet kellett elvégeznie. A neveket és a **dátumokat 999 999** különböző módon kellett helytelenül párosítaniuk. A helyes listát és a helytelen listákat kellett megkeresniük a **Teremtés könyvében**. Ha a helyes lista az első ezer legjobb eredmény között szerepel, **Diaconis** aláír egy levelet, amelyben ajánlja a publikálást.

Rips és **Witztum** beleegyezett. **1991 telén a Héber Egyetemen** a számítógépek **egymillió rabbi** névsorát és dátumait keresték **Mózes** első könyvében **ekvidisztáns** betűsorozatokban. A számítógépek megállás nélkül dolgoztak. Az eredmények megdöbbentők voltak. A nevek és dátumok helyes listája a **16. legjobb eredmény** lett, azaz **16:1 000 000** vagy **p = 0,000016** volt. **Diaconis** ezután írt egy levelet, amelyben **támogatta a kutatást**, és a folyóirat beleegyezett a **publikálásba**.

A folyóiratnak azonban volt még egy követelménye. Azt akarták, hogy **Rips** és **Witztum** számítsa ki a kísérlet megbízhatósági szintjét. A szokásos tudományos megbízhatósági szint **öt százalék**, vagyis **egy a húszhoz**. **Ez mit jelent?** A **konfidenciaszint** ebben az esetben azt jelenti, hogy húszból kevesebb mint egyszer fordulhat elő, hogy a kutatónak csak szerencséje volt. Az **egy a húsznál kisebb arányú** eredményt **erős eredménynek** és a publikáláshoz elég jónak tekintik. A **kockázatos kísérleteknek** – amikor az eredmény valami nagy horderejű dologra utal – magasabb megbízhatósági szintet kell felmutatniuk ahhoz, hogy publikálják őket. A **New England Journal of Medicine** például egy az **ötvenhez (és néha egy a százhoz)** arányú megbízhatósági szintet ír elő az élet-halál kérdésekkel kapcsolatos kutatásokban.

Mekkora volt a **Statistical Science** által megkövetelt megbízhatósági szint, mielőtt publikáltak volna egy cikket a **Teremtés könyvében található egyenlő távolságra lévő betűsorozatokról**? **Egy a húszhoz? Egy az ötvenhez? Egy a százhoz? Nem. Egy az ezerhez! Egy az ezerhez a tudomány világában hallatlanul nagy arány**. De a **Journal of Statistical Science** nem kockáztatott. **Rips** és **Witztum** kiszámította a megbízhatósági szintet. Annak az esélye, hogy a **rabbik neve, születési és halálozási dátuma** véletlenül került egymáshoz közel – vagyis, hogy az eredmények **véletlenek**

Tzvi Gluckin:

Fedezd fel ki írta a Tórát!

XXII. rész

– **1:62 500** volt. A tanulmány **1994** augusztusában megjelent.

A **Statistical Science** című folyóiratot a **Matematikai Statisztikai Intézet** adja ki. Állításuk szerint az **ekvidisztáns betűsorozatokat** bemutató kötet volt a legkeresettebb kiadványuk az **Intézet 1935-ös** alapítása óta. A tudományos közösség felbolydult. A **kísérlet** címlapokra került. A publikáció pezsgő diskurzust indított el a kutatás érvényességéről, és hatalmas vitát váltott ki.

Meglepődtél? A kritikusok a következő három évet azzal töltötték, hogy megpróbálták **megcáfolni a kódokat**. Számos komoly **tudós** és **matematikus** volt közöttük, akik aprólékos gondossággal fésülték át az adatokat. Fizettek egy kutatónak, hogy járja be a zsidó temetőket. A kutató megvizsgálta a sírköveket, hogy megerősítse a **rabbik nevének helyes írásmódját** és a tényleges **születési és halálozási dátumukat**. Ezután cáfolatot tettek közzé a **Statistical Science**-ben. A kritikusok cáfolata az eredeti kísérletben talált **öt hibán alapult. Ezek a hibák a következők voltak:**

- **két rabbi nevét rosszul írták,**
- **két halálozási dátum hibás volt,**
- **az egyik képlet hibás volt.**

Rips és **Witztum** a jelzett hibák kijavítása után újra elvégezte a kísérletet. És a kritikusoknak igazuk volt. Az eredeti kísérlet alapján megállapított **1:62 500** való megbízhatósági szint valóban **hibás** volt. Miután az adatokat **korrigálták** az **új statisztikai megbízhatósági szint 1:1 694 000** lett. Vagyis a kritikusok javítottak a kísérleten. **Miért volt alacsonyabb az eredeti megbízhatósági szint?** Azért, mert az adatok hibásak voltak. Miután az adatokat kijavították, az eredmények jobbak lettek.

De a kritikusok egy komolyabb állítást is megfogalmaztak. Azt mondták, hogy **Rips** és **Witztum manipulálták az adataikat**. Konkrétan azt állították, hogy **Rips** és **Witztum megváltoztatta a rabbik nevének helyesírását a kívánatos eredmények elérése érdekében**. Állításuk bizonyítására ők is elvégeztek egy kísérletet – a nevek manipulált listáját használva –, és hasonló eredményeket értek el a **Háború és békében**.

Vajon a kritikusoknak igazuk volt? Nem igazán. **Harold Gans**, az amerikai védelmi minisztérium vezető kriptológiai matematikusa elvégzett egy vizsgálatot ugyanazzal a **rabbilistával**, amelyet **Rips** és **Witztum** használt.

A dátumok helyett azonban azokat a városokat kereste, ahol a rabbik éltek és meghaltak.

Folytatjuk...

Heti Jahrzeit:

Rabbi Menachem Azarya

Menachem Azarya (1548. Olaszország – 1625. Olaszország)

Menachem Azarya rabbi az egyik legnagyobb olasz kabbalista volt. Már fiatal korában óriási vágyat érzett a **kabbala tanulmányozása** iránt. **Talmudi tanulmányai** befejezése után a **kabbala tanulását Pánói Ezra rabbinál**, majd később **Jiszráél Sruk rabbinál kezdte**, aki az **Ari - rabbi Yitzchak Luria - mellett tanult**. Tanulmányozta **Moshe Cordovero rabbi kabbalisztikus műveit** is. Azt is mondták, hogy egy **maggid (angyal)** tanította őt **Tórára**.

Menachem rabbi híres könyvei közé tartozik a Kanfei Yonah és a Gilgulei Neshamot, amelyekben a **bibliai és talmudi személyiségek különböző inkarnációit** követi nyomon.

Menachem rabbi a Tzadakáról: A "Tzedakah" szó - Tzadi, Dalet, Kuf, Hey - ha átváltoztatjuk az At-Bash megfelelőjébe (ahol minden betűt, az ábécében elfoglalt sorrendjének megfelelően, felcseréljük a megfelelő helyen lévő betűvel, az ábécé másik oldaláról kezdve. Így az első betű (Alef) az utolsóvá (Tav) válik, a Bétből Shin lesz stb.) pontosan ugyanaz a szó lesz

visszafelé írva -- Hey, Kuf, Dalet, Tzadi! Ezzel talán azt akarják bemutatni, hogy bármilyen jótékonyt is ad valaki, az szükségszerűen visszafelé, az ellenkező irányban, mint **"jótékonyt" tér vissza hozzá Istentől! Adj jótékonyt, és Isten megóvja a vagyonedat. "Ha valakinek két felesége van, az egyik szeretett, a másik gyűlölt" (Dévárim 21:15).**

A pánói Menáchem Azaria rabbi a Meáh Kshita című könyvének 93. oldalán a következő versről ír: **"Ha egy férfinak két felesége van, az egyik szeretett, a másik gyűlölt" (Dévárim 21:15).** Megmagyarázza, hogy kétféle lélek létezik. A **"szeretett" a gonosz hajlam nélküli lélek - tzaddiknak született, yetzer hara (gonosz hajlam) nélküli. "Gyűlölt" az, aki gonosz hajlammal született - neki is meg kell vívnia csatáit, és sok küzdelmen megy keresztül. Akkor "az elsőszülött fiú lesz az övé, akit gyűlöltek". Éppen a "gyűlölt" fia az elsőszülött, ő érdemli ki a dupla részt. Mert aki gonosz hajlammal születik, és harcol ellene, az előbbre való, mint az, aki gonosz hajlam nélkül születik.**

A Rema és a 72 név: Menachem Azaria rabbi megteremtette a végső kapcsolatot a 72 névvel. Kabbalisztikus tudásával összekapcsolta a zsoltárok verseit a JHVH névvel és egy névvel a 72 név közül. Ezt körülbelül 470 évvel ezelőtt alkotta meg.

Forrás: (tzadikim)

Az IDF megölte a Hamász gazdasági miniszterét

Az izraeli hadsereg (IDF) célzott légitámadásban megölte a Gázai övezetben a Hamász palesztin iszlamista terrorszervezet kormányának gazdasági miniszterét, Abed Alzareit – közölte hétfőn egy katonai szóvivő.

Az IDF szerint **Alzareinek** fontos szerepe volt a humanitárius segélyek elosztásában és a Gázai övezeti piacok felügyeletében. Emellett ő felelt az üzemanyag és a földgáz elosztásáért, valamint a **Hamász** katonai akcióihoz szükséges pénzek kiutalásáért. Palesztin jelentések szerint a **Dir al-Balah helység** elleni izraeli légitámadásban életét veszítette **Alzareit** anyja is.

Izrael északi határvidékén hétfő délelőtt többször megszólaltak a légtámasz szirénák, mert a **Hezbollah libanoni síita** milícia rakétákkal támadott izraeli célpontokat. Izrael rendszeresen megtorolja a **Hezbollah** támadásait, és egy libanoni jelentés szerint most egy **izraeli támadásban meghalt két ember** az ország déli részén lévő **Meisz al-Ddzsabalban**.

Hétfőn a **Gázai övezetből** is támadták rakétákkal **Izraelt**: a légtámasz **15 rakétát észlelt**, és az egyik az övezet közelében lévő egyik izraeli településen könnyebben megsebesített egy **37 éves férfit** a helyi mentőszolgálat jelentése szerint.

Forrás: (BZSH)

Zsinagógánkban tárgyalt az izraeli vallásügyi miniszter

Michel Malkieli Izrael állam vallásügyi minisztere látogatást tett a Nagy Fuváros utcai zsinagógában. A tárgyaláson részt vett a **MAZSIHISZ** elnöke Prof. Dr. Grósz Andor, Szabó György **MAZSÖK** elnök, valamint Shmuel Oirechman rabbi, főtitkár. Miniszter úr a megbeszélések után részt vett az esti imádkozáson is, az este jó hangulatban telt. Érdekes, hogy a miniszter úr másnap este is nem hivatalos látogatást tett körzetünkben, itt szeretett volna újra részt venni az imádkozáson. Tetszett neki a hagyományos askenázi (status-ante) körzetünk, mely nagyon közel áll hozzá. Ígéretet kaptunk, ha újra Magyarországra fog jönni, mindenképp el fog látogatni újra hozzánk.

Malchieli nős, öt gyermeke van, és a kelet-jeruzsálemi Neve Yaakov településen él, ahol 2012 és 2013 között a szomszédsági tanács elnöke volt. 2013-ban beválasztották a jeruzsálemi városi tanácsba, ahol az ultraortodox sportért felelős tárcát vezette. 2013-ban David Azulai vallási miniszter kabinetfőnöke is volt. 2015-ben a Shas listáján a tizenegyedik helyre került a Knesszet választásokon. 2016. november 2-án a Knesszetbe került, bár a párt csak hét helyet szerzett, a pártvezető Aryeh Deri helyére, aki lemondott a Knesszetről, 2016. november 2-án bejutott a Knesszetbe. A Shas listáján a tizenegyedik helyre került.

RECEPT-TÁR

Túrós piskóta szilvával

Ahogy beköszönt az ősz, előkerülnek a szilvás sütik. Veres Dorina készített egy szuper túrós piskótát, ami telis-tele van gyümölcssel és persze a fahéj sem hiányozhat belőle.

Hozzávalók: 30X40-es tepsí

- 3 db tojás
- 300 g porcukor
- 1 csomag vaníliás cukor (8 g)
- 1 csipet őrölt fahéj
- 1 db citrom reszelt héja
- 250 g krémes tehéntúró
- 175 g tejföl
- 100 ml étolaj
- 300 g finomliszt
- 1 csomag sütőpor (12 g)
- 500 g szilva

Elkészítés:

A túrós piskótához először a tojásokat egy keverőtálba ütjük, majd egy kisebb tálban a porcukrot összekeverjük a vaníliás cukorral, a fahéjjal és a citrom reszelt héjával. A cukros keveréket a tojásokhoz adjuk és robotgéppel kiharosítjuk. Beleöntjük a krémtúrót, a tejfölt és az olajat, ezután alaposan elkeverjük. A lisztet összekeverjük a sütőporral, és ezt is a masszához keverjük.

A tésztát egy sütőpapírral bélelt tepsibe öntjük. A szilvákat kimagozzuk és felcikkezzük, majd a tészta tetejére dobáljuk, és 180 fokra előmelegített sütőben, alsó-felső programmal, 25-30 percig sütjük, amíg aranybarna nem lesz. Ha megsült, kicsit várunk, hogy kihűljön a süti, majd felkockázzuk és ízlés szerint sima vagy fahéjas porcukorral megszórva tálaljuk.

Forrás: (streetkitchen)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

MEGMÉRGESEDŐ	A POÉN 1. RÉSZÉ	A HEGYRŐL A VÖLGYBE JUT	ZÁRKA	AHHOZ HASONLÓ, KÖLTŐI SZÓVAL	BORDASZELETI	KERESÉS UTÁN MEGLÉL	RÉGI ELAVULT DOLOG														
▶	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼														
FORTE, RÖVIDEN																					
FÁRÓL BOGOZÁS	▶																				
TIZENHAT NÉGYZETGYÖKE					INDUL A TAMADÁS! ÉDESÍTŐSZER	▶															
PEST MEGYEI VÁROS				ELVETVE KIKEL HOZZÁERŐSÍT	▼																
KÖZÉPEN AZÓI	▶	VASÓT-VÖZET KÖNNYELMŰ	▶				PERBEN ÁLLI TITKON FIGYEL	▶	PARIPALOPÁS	HARÁNT, FERDE	CSEH TRAKTORMÁRKA	GIGA, RÖVIDEN ÁROKPARTOKI	▶	BÚZADARA							
NADRÁGRA IS VASALHATJÁK			RÓPÚL ISKOLAJ OKTATO	▶					A POÉN 2. RÉSZÉ ÚTSZAKASZ	▶					↓						
RÁÉRÓS JÁRKÁLÁS	▶				GÖMBÖLYÍT NEHÉZFÉM	▶															
ERŐS (HANG)																					
▶						KOMOR, BALJÓS INTÓ JEL	▶					ZÁNKA HATÁRAI! BEMÁZOLO	▶								
DEHOGYI							RÉSZEKRE SZED ÉTELT IZLELŐ	▶						NORVÉG AUTÓK JELZÉSE TISZTÍT							
NÓTÁZÓ, NÉPIES SZÓVAL	▶																				
MEZBEN VANI		ÁBRÁND	▶								SAKKDÖNTETLEN A FÖLDBE VER										
TŰVEL ÖLTÖGET		ÉTELTEKERCS	▶																		
▶				MINŐSÉGELLENŐR IDŐÁLLÓ	▶				BAR, RÖVIDEN BÁBFILM RÉSZEI		HÍM JUH ÍRÓESZKÖZ	▶									
RÓMAI 5-ÖS					A NÍLUS PARTJAI DATIVUS, RÖVIDEN	▶		A FIÓKBA HELYEZ KEVERÉK, RÉGISEN													
ANGOL PÉNZNEM																					
SZÍNDRABOT BEMUTAT	▶					EDÉNYBEVONAT BRŰSZSZELI	▶							EME KISEGÍTŐ TISZTVISELŐ							
PATÁS HÁZIÁLLAT	▶		FOSZTOGAT VILLAMOSSÁG	▶					UTASÍTÁSBAN AD SAKKDÖNTETLEN	▶											
ENERGIA, RÖVIDEN		ELKÖLTÖZIK LÁM, ITT VANI	▶									A RÉNIUM VEGYJELE SULI	▶								
A KÖNYNYEIT HULLATÓ CSEND	▶				FÜGGESZT FOLYÓ RÉSZET LEHET	▶					JELT AD KISSÉ OLAJOSI										
▶							NYIT PÁROS BETŰI KÉZVÉGI	▶			LOPÓZIK BÉR ELEMEI	▶									
NEWTON, RÖVIDEN	G	▶		HASZONTALAN NÖVÉNY	▶			ERDEI NÖVÉNY	▶												

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-00000000

IMAI DŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2024. Aug. 09. – 2024. Aug. 16.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
09. péntek	7:00	19:00
10. szombat	8:00	19:45
11. vasárnap	8:00	19:00
12. hétfő	7:00	19:45
13. kedd	7:00	19:00
14. szerda	7:00	19:00
15. csütörtök	7:00	19:00
16. péntek	7:00	19:00

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
09. péntek	19:47	10. szombat	20:57
16. péntek	19:35	17. szombat	20:42

POÉN SAROK

Egy részeg filozofál a kocsmában:

- Pontosan emlékszem arra, hogy mikor nősültem. Arra is kiválóan emlékszem, hol nősültem meg. Arra a dologra viszont egyáltalán nem emlékszem, miért is nősültem meg?

Mester György alelnök tartott Jahrzeitot anyai nagymamája után, a reggeli imádkozás után tikunt adott.

Smulovics István nagynénje után tartott Jahrzeitot, az ima után tikunon látta vendégül a megjelenteket.

Streit Sándor elnök tartott Jahrzeitot Weinreb Antalné után aki a család barátja volt.

Csütörtökön tartott Jahrzeitot Streit Sándor elnök édesanyja Streit Leóné után, ugyanezen a napon szintén Jahrzeitot tartott Goldberger Tamás és felesége Zsuzsa, Dr. Kovács Bertalan, Zsuzsi édesapja után. Közös villásreggelit adott a két család ez alkalomból.

A 613 PARANCSOLAT

XV.

Tiltó micva

Ne találtassék kovászos pészáchkor

„Hét napon át kovász ne legyen házaikban...”

(2Mózes 12:19)

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kiléni tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt augusztus 14.-én, szerdán délelött 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet

Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084

Nagy Fuvaros utca 4.

Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com

<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Streit Gábor

Technikai asszisztens: Andrassy Béla